

Fremsat den 14. november 2024 af Rosa Lund (EL), Pelle Dragsted (EL), Peder Hvelplund (EL), Trine Pertou Mach (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Leila Stockmarr (EL), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velasquez (EL) og Mai Villadsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om at stoppe profit på drift af tilbud på det sociale område

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af folketingsåret 2024-25 at sikre, at tilbud til udsatte børn, unge og voksne og mennesker med handicap, der har ophold på eller benytter sociale tilbud (private tilbud på det sociale område), oprettes og drives som selvejende institutioner, med henblik på at fællesskabets velfærds kroner går til velfærd og til at hjælpe dem med behov herfor, ved at der sættes en stopper for, at et overskud kan trækkes ud som profit.

Bemærkninger til forslaget

Med jævne mellemrum dukker der historier op i pressen om privatejede kommercielle sociale tilbud, hvor ejerkredsen har trukket enorme profitter ud. Det er skattekroner, der f.eks. er gået til dyr vin og veteranbiler («Leder af privat bosted for unge med autisme brugte 77.000 skattekroner på vin», Politiken, den 28. oktober 2024) eller udbetalinger i millionklassen til ejeren («Bosted i Nordsjælland tvangslukkes efter ejers millionhævninger», Politiken, den 2. november 2024), frem for hvor de politisk bestemt var tiltænkt – nemlig borgere med handicap, der bor på eller bruger de sociale tilbud.

Vi skal passe bedre på udsatte børn, unge og voksne. Fællesskabets velfærds-kroner skal gå til velfærd og til at hjælpe dem, der har behov for det. Fællesskabets velfærds-kroner skal ikke gå til, at private firmaer kan tjene store summer på de mest udsatte ved at trække overskud ud som profit, så pengene i stedet går til privatforbrug og luksusliv.

Selvejende institutioner er karakteriseret ved, at de ikke er ejet af en ejerkreds, men ejer sig selv. Det ligger i selvejekonstruktionen, at der ikke kan trækkes overskud ud af den selvejende institution, men at et eventuelt overskud skal anvendes til det formål, som den selvejende institution er etableret til at varetage.

På den måde sikrer vi, at offentlige midler bliver i tilbuddene og geninvesteres i de børn, unge og voksne, der har brug for en kvalificeret indsats.

Dette forslag har derfor til hensigt at pålægge regeringen at indføre en ny regulering af sociale tilbuds organisationsformer, der skal sikre, at offentlige velfærds-kroner bruges til gavn for udsatte børn, unge og voksne og mennesker med handicap, der har ophold på eller benytter sociale tilbud. Der stilles med forslaget krav om, at overskuddet på driften skal geninvesteres i tilbuddene og medvirke til en bedre kvalitet i indsatsen for borgerne.

Dette forslag vil omfatte alle tilbud på det sociale område, f.eks. socialpædagogiske opholdssteder for børn og unge (§ 66, stk.1, nr. 6, i serviceloven) samt botilbudslignende tilbud, længerevarende botilbud, sikret botilbud, botilbud målrettet unge mellem 18 og 35 år (§ 108 og § 108 a), midlertidige botilbud (§ 107), aktivitets- og samværstilbud (§ 104), beskyttede beskæftigelsestilbud (§ 103), forsorgshjem/herberger (§ 110), kvindekrisecentre (§ 109) og stof- og alkoholmisbrugsbehandling (§ 101 og sundhedslovens §141) på voksenområdet.

Der er et særligt hensyn at tage til borgere, der har deres blivende hjem på sociale tilbud. Ved denne nye regulering – profitstop på sociale botilbud – kan man risikere at lukke eksisterende permanente tilbud (kommercielle private længerevarende botilbud efter servicelovens § 108 og botilbudslignende tilbud til voksne omfattet af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 3) og dermed nogle borgers private hjem. På disse områder kan der derfor være behov for overgangsordninger for eksisterende botilbud for at sikre, at der ikke er borgere, der kommer i klemme. I overgangsperioden kan disse tilbud underlægges en overgrænse for, hvor meget af tilbuddets overskud, der må udbetales som udbytte til ejerkredsen, for at sikre, at overskud geninvesteres i tilbuddet til gavn for beboerne.

Med den sociale selvejemodel vil der fortsat være private tilbud som alternativ til de offentlige tilbud på det sociale område i form af selvejende institutioner eller fonde. Forslagsstillerne ønsker således ikke, at private sociale tilbud lukkes, men modellen indebærer, at eksisterende private kommercielle sociale tilbud skal omlægges til selvejende institutioner.

Krav til tilbuddenes organisering løser kun delvis problemet med, at kommunernes betaling til de sociale tilbud ikke anvendes efter hensigten. Det skyldes, at der er andre veje til at trække penge ud af de sociale tilbud end som egentlig profit. Bl.a. er der set eksempler på »unaturligt« høje lønninger til ledelsen («Direktør og søn levede i luksus – nu reagerer politikere: – Det er svindel med skatteborgernes penge», fyens.dk, den 24. oktober 2024) og særlige huslejekonstruktioner, hvor tilbuddet lejer sig ind i en bygning, som ejes af tilbuddets ejer, til en alt for høj husleje i forhold til markedsprisen. Krav til organiseringen bør derfor følges af en reel styrkelse og ikke en svækkelse af socialtilsynets tilsyn med tilbuddenes økonomi, hvor det overordnede formål er at sikre, at offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten. Det er uden for omfanget af dette beslutningsforslag, men bør indgå i eventuelle forhandlinger, hvis regeringen ønsker at sætte en stopper for profit på sociale tilbud.

Til finansiering afsættes 15 mio. kr. i varige midler (i 2025-priser). Forslagsstillerne foreslår, at midlerne tages fra det økonomiske råderum, men er åbne for forhandlinger om andre finansieringskilder.

Skriftlig fremsættelse

Rosa Lund (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at stoppe profit på drift af tilbud på det sociale område.

(Beslutningsforslag nr. B 60)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.